

Ajuntament de Dénia

Rafael Carrió Company, regidor delegat de Cultura del M. I. Ajuntament de Dénia, amb la present, us participa el programa d'activitats del projecte de difusió:

**LA DEFENSA DE DÉNIA EN TEMPS DE GUERRA
juny – octubre, 2016.**

Organitzat pel M. I. Ajuntament de Dénia. Aquesta activitat ha rebut una subvenció de la Secretaria General de Política de Defensa del Ministeri de Defensa, Govern d'Espanya.

Agraint, de bestreta, el seu interés, reba una cordial salutació.

Ajuntament de Dénia

Rafael Carrió Company, concejal delegado de Cultura del M. I. Ayuntamiento de Dénia, con la presente, le participa el programa de actividades del proyecto de difusión:

**LA DEFENSA DE DÉNIA EN TEMPS DE GUERRA
junio – octubre, 2016.**

Organizado por el M. I. Ayuntamiento de Dénia. Esta actividad ha recibido una subvención de la Secretaría General de Política de Defensa del Ministerio de Defensa, Gobierno de España.

Agradeciendo, anticipadamente, su interés, reciba un cordial saludo.

DÉNIA EN GUERRA

juny – octubre, 2016

Guerra i defensa de Dénia al llarg de la història

El projecte de difusió LA DEFENSA DE DÉNIA EN TEMPS DE GUERRA integra un cicle de conferències organitzat pel Museu Arqueològic de Dénia -M. I. Ajuntament de Dénia-, que es desenrotllarà entre juny i octubre del 2016. La seu és el Castell de Dénia, a la Sala, i serà l'eix central de la programació d'estiu.

Aquesta activitat ha estat organitzada per l'Ajuntament de Dénia i ha rebut una subvenció de la Secretaria General de Política de Defensa del Ministeri de Defensa, Govern d'Espanya.

L'objectiu és donar a conèixer al gran públic i al turisme cultural el vincle de la història de Dénia amb la guerra. Esdeveniments bèl·lics, fortificació i armament des del segle VI a. C. fins al segle XX.

Les fortificacions dels ibers, el pols de Dénia durant la guerra de Sertori contra Roma, el paper del Montgó com a talaia de guaita i control de la costa al llarg de la romanització i les empremtes arqueològiques de la guerra existents a Dianium, la conquesta per l'estol de Muyáhid, emir de Dénia, de les Balears i Pitiüses, així com la incursió a l'illa de Sardenya la primavera del 1016, la Guerra dels Dos Peres i el seu impacte (segle XIV). Dénia com a base de quatre galeres armades (segle XVII), l'arqueologia subaquàtica, que documenta almenys quatre derelictes o vaixells armats enfonsats en els segles XVII i XVIII, la Guerra de Successió, la Guerra del Francès, així com les architectures de la Guerra del 36 són alguns dels capítols d'aquesta proposta.

Cada bloc temàtic compta amb un format que integra una conferència que glossarà el context de cada període o episodi, així com les architectures, mentre que en una altra conferència, taula rodona o conversa, es tracten, bé esdeveniments puntuals, bé l'armament de cada època, amb especial referència als fons dels Museus de Dénia. La programació inclou una oferta de visites monogràfiques, amb la participació de guia expert, per a descobrir el patrimoni cultural amb vincle a la guerra i a la defensa.

Josep A. Gisbert Santonja.
Director Museu Arqueològic de Dénia.
Investigador principal del Projecte *La defensa de Dénia en temps de guerra.*

DÉNIA EN GUERRA junio – octubre, 2016

Guerra y defensa de Dénia a lo largo de la historia

El proyecto de difusión LA DEFENSA DE DÉNIA EN TEMPS DE GUERRA integra un ciclo de conferencias organizado por el Museo Arqueológico de Dénia -M. I. Ayuntamiento de Dénia-, que se desarrollará entre junio y octubre de 2016. La sede es el Castell de Dénia, en la Sala, y será el eje central de la programación de verano.

Esta actividad ha sido organizada por el Ayuntamiento de Dénia y ha recibido una subvención de la Secretaría General de Política de Defensa del Ministerio de Defensa, Gobierno de España.

El objetivo es dar a conocer al gran público y al turismo cultural el vínculo de la historia de Dénia con la guerra. Acontecimientos bélicos, fortificaciones y armamento desde el siglo VI a. C. hasta el siglo XX.

Las fortificaciones de los iberos, el pulso de Dénia durante la guerra de Sertorio contra Roma, el Montgó como punto estratégico de vigilancia de la costa a lo largo de la romanización y las improntas arqueológicas de la guerra existentes en Dianium, la conquista por la flota de Muyáhid, emir de Dénia, de las Islas Orientales de al-Ándalus, así como la incursión en Cerdeña la primavera del 1016, la Guerra de los Dos Pedros y su impacto (siglo XIV). Dénia como base de cuatro galeras armadas (siglo XVII), la arqueología subacuática, que documenta al menos cuatro pecios o naves armadas hundidas en los siglos XVII y XVIII, la Guerra de Sucesión, la Guerra de la Independencia, así como las arquitecturas de la Guerra del 36 son algunos de los capítulos de esta propuesta.

Cada bloque temático cuenta con un formato que integra una conferencia que glosará el contexto de cada período o episodio, así como sus arquitecturas relevantes, mientras que otra conferencia, mesa redonda o conversación tratará, bien sucesos puntuales, bien el armamento de cada época, con especial referencia a los fondos de los Museos de Dénia. La programación incluye una oferta de visitas monográficas, acompañadas de guía experto, para descubrir el patrimonio cultural con vínculo a la guerra y a la defensa.

Josep A. Gisbert Santonja.
Director Museu Arqueològic de Dénia.
Investigador principal del Proyecto *La defensa de Dénia en temps de guerra.*

LA DEFENSA DE DÉNIA EN TEMPS DE GUERRA

PROGRAMA ACTIVITATS

DÉNIA EN GUERRA. JUNY–JULIOL, 2016.

Dijous, 16 de juny.

19.00 hores.

Presentació del Cicle de Conferències.

LA DEFENSA DE DÉNIA EN TEMPS DE GUERRA
juny – octubre, 2016.

**Activitat organitzada pel M. I. Ajuntament de Dénia i el
Ministeri de Defensa del Govern d'Espanya.**

Lloc: Ajuntament de Dénia. Sala de plens.

19.45 hores.

Conferència inaugural

**Guerra y armamento. De al-Ándalus a la Baja Edad Media. Siglos
XI al XV.**

**Álvaro Soler del Campo, conservador Real Armería. Patrimonio
Nacional.**

Lloc: Castell de Dénia. La Sala [Seu de les activitats]

Dijous, 23 de juny. 19.30 hores.

**Colonitzacions. Fenicis, grecs i ibers. Segles VI a I a. C.
Les fortificacions del Montgó.**

**L'Alt de Benimaquia, Dénia. El recinto fortificado. Siglo VI a. C.
Enrique Díes Cusi.
Doctor en Història. Universitat de València.**

***In conversation with* Enrique Díes i Josep A. Gisbert.**

Las fortificaciones del Montgó. Un siglo de historiografía. Sobre murallas ibéricas. Terrazas urbanísticas o arquitecturas de defensa?

Dissabte, 25 de juny. De 10.00 a 13.30 hores.

L'Alt de Benimaquia, Dénia.

Visita amb guia expert.

Josep A. Gisbert i Jaume Sau.

Punt de trobada: carretera de Dénia a Xàbia, CV-735, pàrquing restaurant Punta Benimaquia, La Xara.

Informació i inscripció: 96 642 02 60. De 10.30 a 13.00 hores [excepte dilluns].

Dijous, 30 de juny. 19.30 hores.

Dianium i la guerra al llarg de la romanització.

Dianium en la guerra de Sertorio contra Roma. El punto de vigía de la Cova de l'Aigua. Cargos militares en la epigrafía del *forvm*. Las necrópolis. La sepultura y el hallazgo de la placa de cinturón con iconografía cristiana.

Josep A. Gisbert i Maria Assumpció Sentí Ribes.

Servei Municipal d'Arqueologia de Dénia.

Una pieza espectacular de la indumentaria militar de la tardoantigüedad. La placa de cinturón procedente de Dianium, del Museu Arqueològic de Dénia, y su horizonte cultural.

Dr. Christoph Eger.

Museu Romà de Xanten. Alemanya.

Dissabte, 2 de juliol. De 10.00 a 13.30 hores.

La Cova de l'Aigua, Dénia.

Visita amb guia expert.

Josep A. Gisbert i Jaume Sau.

Punt de trobada: carretera de la Colònia, a prop de la Caseta del Pare Pere.

Informació i inscripció: 96 642 02 60. De 10.30 a 13.00 hores [excepte dilluns].

Dijous, 21 de juliol. 20.00 hores.

La guerra en el Regne Taifa de Dénia. Segle XI.

La flota de Muyáhid, la conquesta de las Baleares y la expedición o conquista de Cerdeña en las fuentes árabes y cristianas.

Antonio Constán Nava.

Doctor en Estudis Àrabs i Islàmics. Universitat d'Alacant. Departament de Filologies Integrades. Àrea d'Estudis Àrabs i Islàmics.

Taula Rodona. Potencia y potencialidad en el Mediterráneo del Reino Taifa de Dénia. Muyáhid y la guerra.

Guillem Rosselló-Bordoy [*], Antonio Constán i Josep A. Gisbert. [*] Doctor en Filologia. Universitat Complutense de Madrid.

Exdirector Museu de Mallorca.

Dijous, 28 de juliol. 20.00 hores.

De la conquesta de Jaume I a la Guerra dels Dos Peres. Segles XIII-XIV.

El proceso de conquista de Dénia por Jaume I y la Guerra de los Dos Pedros. Siglos XIII-XIV.

Frederic Aparisi Romero.

Doctor en Història Medieval. Universitat de València.

Francesc Carròs i de Cruïlles, almirante de Aragón (muere en Cerdeña en 1343). El sepulcro y la guerra. El Castell de Dénia en tiempos del conde de Dénia; segunda mitad del siglo XIV.

Josep A. Gisbert.

Museu Arqueològic de Dénia.

***In conversation with* Frederic Aparisi i Josep A. Gisbert.
Sobre la guerra y la Marina Alta en la Edad Media**

Dissabte 30 de juliol. De 10.30 hores a 13.00 hores.

El Castell en tiempos del conde de Dénia. Segunda mitad del siglo XIV. La *Vila*, el *Castell* y el *Palau*.

Visita amb guies experts.

Josep A. Gisbert i Josep Marqués, arqueòlegs.

Punt de trobada: porta accés Castell, o Portal de la Vila.

[*] Aquesta activitat és gratuïta i lliure de taxes accés castell.

[*] Esta actividad es gratuita y libre de tasas acceso castillo.

Informació i inscripció: 96 642 02 60. De 10.30 a 13.00 hores [excepte dilluns].

DÉNIA EN GUERRA. AGOST, 2016.

Dijous, 4 d'agost. 20.00 hores.

Arquitectura militar al Renaixement. Temps de talaies, forts i ciutadelles estrellades.

Arquitectura militar en el siglo XVI.

Fernando Cobos Guerra, arquitecte.

Master de Rehabilitación Universidad Alfonso X el Sabio.

Experto del ICOMOS. International Scientific Committee on Fortification and Military Heritage (ICOFORT).

Recintos fortificados de la costa del Reino de Valencia durante los Austrias. La introducción de la arquitectura militar del Renacimiento.

Luis Arciniega García.

Professor Titular. Departament Història de l'Art. Universitat de València.

***In conversation with* Fernando Cobos, Luis Arciniega i Josep A. Gisbert.**

Arquitectura militar del siglo XVI en el Castell de Dénia.

Dissabte, 6 d'agost. De 10.00 hores a 13.00 hores.

El Castell de Denia y la arquitectura militar renacentista. Un paseo por el recinto exterior de la fortaleza.

Visita amb guia expert.

Josep A. Gisbert.

Punt de trobada: Ajuntament de Dénia. Plaça Constitució.

Informació i inscripció: 96 642 02 60. De 10.30 a 13.00 hores [excepte dilluns].

Dijous, 18 d'agost. 20.00 hores.

La mar armada.

Dénia, base de galeras. La defensa naval de la costa en torno a 1600.

Juan Ferrer Marsal.

Enginyer de camins, canals i ports.

La guerra en el mar en la Edad Moderna. Siglos XVII-XVIII. El caso del hundimiento del galeón *La Magdalena*, en 1642, y el tesoro de monedas de Sitges [¿?] La escuadra armada fondeó en el puerto de Dénia.

Àngels Casanovas i Romeu.

Museu d'Arqueologia de Catalunya. Barcelona.

Dijous, 25 d'agost. 20.00 hores.

La mar armada.

Naufragios de naves armadas en la costa de Dénia. La evidencia de la arqueología subacuática.

Asunción Fernández Izquierdo [*] i Carles Monfort Casaudoumecq []**

[*] Centre d'Arqueologia Subaquàtica. Generalitat Valenciana.

[] Arqueòleg expert en arqueologia subaquàtica.**

El naufragio de *La Fragata La Guadalupe*, frente a la Punta del Sard. Les Rotes, Dénia.

**Josep A. Gisbert Santonja.
Museu Arqueològic de Dénia.**

***La Guadalupe* en imàgenes.**

Rafael Martos.

Administrador del blog de busseig de la Conselleria de Turisme.

Dissabte, 27 agost. De 10.30 a 13.00 hores.

La Fragata La Guadalupe.

Visita amb guia expert:

Jaume Sau.

Punt de trobada: pàrquing restaurant Sendra.

Punt informació en accés càmping Los Pinos, amb distribució gratuïta de la guia de difusió monogràfica.

Informació i inscripció: 96 642 02 60. De 10.30 a 13.00 hores [excepte dilluns].

DÉNIA EN GUERRA. OCTUBRE, 2016.

Dijous, 6 d'octubre. 19.30 hores.

La Guerra de Successió.

Las fuentes sobre los sitios de Dénia, durante la Guerra de Sucesión.

Javier Calvo Puig.

Doctor en Història Contemporània.

Interpretar la cartografía militar de Dénia de antes, durante y después de la Guerra de Sucesión. Pere Ferro, mestre de vila, el plano de Dénia del Atlas Massé y los proyectos de Antonio Montañigú de la Perille.

Josep A. Gisbert Santonja.

Museu Arqueològic de Dénia.

***In conversation with* Javier Calvo i Josep A. Gisbert.
La Guerra de Sucesión en Dénia.**

Dissabte, 8 d'octubre. De 10.30 a 13.00 hores.

Visita experimental. Graffiti & Guerra, de los siglos XVIII e inicios del siglo XIX, en el Castell de Dénia.

Josep A. Gisbert.

Punt de trobada: porta accés Castell, o Portal de la Vila.

[*] Aquesta activitat és gratuïta i lliure de taxes accés castell.

[*] Esta actividad es gratuita y libre de tasas acceso castillo.

Oferiment als participant: Guia Castell de Dénia.

Informació i inscripció: 96 642 02 60. De 10.30 a 13.00 hores [excepte dilluns].

Dijous, 13 d'octubre. 19.30 hores.

La guerra del Francés.

Fuentes sobre la defensa de Dénia en la Guerra de la Independencia.

Javier Calvo Puig.

Doctor en Història Contemporània.

La artillería y su impacto en la guerra desde sus orígenes hasta inicios del siglo XIX.

María Dolores Herrero Fernández-Quesada.

Profesora Titular. Departamento de Historia Moderna. Universidad Complutense de Madrid.

Dissabte, 15 d'octubre. De 10.30 a 13.00 hores.

Visita experimental. Escenarios bélicos, tipologías de elementos de arquitectura militar y armamento de la Guerra de la Independencia en el Castell de Dénia.

Josep A. Gisbert.

Punt de trobada: porta accés Castell, o Portal de la Vila.

[*] Aquesta activitat és gratuïta i lliure de taxes accés castell.

[*] Esta actividad es gratuita y libre de tasas acceso castillo.

Oferiment als participant: Guia Castell de Dénia.

Informació i inscripció: 96 642 02 60. De 10.30 a 13.00 hores [excepte dilluns].

**Dijous, 20 d'octubre. 19.30 hores.
La Guerra del 36.**

Los ataques franquistas en Dénia. Fuentes y análisis de los testimonios gráficos.

Eladi Mainar Cabanes.

IES Montdúver. Departament d'Història.

Presencia de unidades militares en Dénia durante el conflicto 1936 – 1939. Misiones, operaciones y armamento.

Vicente Larios Bertomeu.

Economista. Universidad Complutense de Madrid.

Asociación de Veteranos Reservistas de Dénia.

Dissabte, 22 d'octubre. De 10.30 a 13.00 hores.

Visita experimental. La plataforma de defensas antiaéreas de la Venta del Burro. Les Rotes, Dénia. Un patrimonio singular.

Vicente Larios i Jaume Sau.

Col·labora: Asociación de Veteranos Reservistas de Dénia.

Punt de trobada: A determinar.

Informació i inscripció: 96 642 02 60. De 10.30 a 13.00 hores [excepte dilluns].

**Dijous, 27 d'octubre. 19.30 hores.
La Guerra del 36.**

Jornada de cloenda.

Lloc: Ajuntament de Dénia. Sala de plens.

In memoriam: Emilio Oliver Sanz de Bremond.

Autor del libre: *La guerra civil española 1936-1939. Vida en una ciudad de la retaguardia republicana.* Valencia, 1974.

Acte en homenatge a l'historiador de Dénia.

Elementos decisivos de la contienda La defensa pasiva y las fortificaciones de protección en el territorio valenciano: Blocaos, trincheras y refugios antiaéreos.

Francisco Taberner Pastor.

Acadèmic de Número de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles. València.